

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Емил Илиев Куков, Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград

На дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по (Методика на обучението по изобразително изкуство)

Автор: Диана Лъчезарова Захариева

Тема: Ескизът в обучението по живопис /за художествените специалности в университета/

Научен ръководител: проф. д-р Емил Куков ЮЗУ „Неофит Рилски“

Диана Захариева е родена през 1983 г. в гр. Видин. Висшето си образование по „Педагогика на обучението по изобразително изкуство“ ОКС „Бакалавър“ завършва с отличие през 2006 г., а ОКС „Магистър“ през 2008 г. в Югозападен университет „Неофит Рилски“ гр. Благоевград, Факултет по изкуствата, със специализация “Живопис”. Работи като главен асистент по “Живопис” в ЮЗУ.

Дисертационният труд се състои от 182 страници основен текст, библиография (от 154 източника на кирилица, 61 на латиница и 7 източника от Интернет) и приложение поместено в отделно книжно тяло в обем от 206 страници включващо 500 илюстрации на художествени произведения и 767 студентски учебни творби (298 ескизи и 469 етюди). Основният текст на дисертацията е структуриран от увод, три глави, включително изводи, заключение, резюме на получените резултати, декларация за оригиналност и научни приноси.

Заглавието съответства на съдържанието на дисертацията. Темата на труда е дисертабилна и актуална за научна разработка.

Глава първа включва задълбочен литературен обзор на ескиза с неговите теоретически, творчески и педагогически аспекти.

Глава втора е посветена на постановката на изследването. Обекта, предмета, целите и задачите на изследването са изведени аргументирано, педагогическите аспекти на проблема се опират на теоретични предпоставки и практически основания. Основната цел на настоящата разработка, заявена от Диана Захариева, е развитието на живописните умения и образно мислене на студентите, реализирано с помощта на ескиза в обучението по живопис, в резултат на което да развият способност да създават самостоятелни художествени (пластически) образи. Обект на изследването е обучението по живопис на студенти от първи и втори курс, в специалностите „Педагогика на обучението по изобразително изкуството” и „Промислени изкуства – мода”. Предмет е съдържанието на обучението по живопис като система и възможностите за повишаване ефективността на учебния процес, посредством въвеждане на предварителни цветни ескизи.

При така формулираните цел, задачи, обект и предмет е ясно, че дисертационното изследване в направление Методика на обучението по изобразително изкуство е по същество интердисциплинарно, включвайки гранични области като теория на изкуството, история на изкуството, история на живописиста и дидактика.

Налице е обоснован и разработен теоретичен модел на изследване. Извършената изследователска работа съответства на целите и задачите на емпиричното изследване. Анализирани са с подходяща методика и предварително апробирани критерии 767 студентски ескизи и етюди, което е солидна основа за надеждни резултати.

Същинската част на дисертационното изследване по мое мнение е разработването на методическа система за работа в рамките на реален педагогически процес във висшето образование, трета глава на текста. Съставеният теоретичен модел е издържан, проведените практически

експерименти съответстват на теоретичния модел и дават достатъчно материал за работа върху хипотезата, а именно „че ако се въведат и разгърнат конкретни методически похвати, разширяващи функциите на ескиза като форма на учебна творба, първо чрез допълнително интердисциплинарно включване на ескизи от история на изкуството в подготвителната част на практическото живописване, студентите ще развият способности за създаване на ескиз и за възприемане на ескиза (респективно живописното произведение), второ чрез включвани техни предварителни цветни ескизи в учебния процес, като активно средство за обучение, се благоприятстват развитието на живописните умения на студентите и се формират изобразителни представи, способства се развитието на образното мислене, а също и на творческите им възможности”. Диана Захариева обосновава разглежда и анализира резултатите от проведените експерименти като доказателство за предложената хипотеза, а внедряването на тези резултати в практиката е мотивирано и се изразява в препоръки към обучението по живопис във висшите училища с художествени специалности, съдържащи особено ценна от моя гледна точка препоръка за допълнително включване на цветни ескизи в образователния процес.

Дисертационното изследване принадлежи към сравнително новия тип научни изследвания върху дидактиката и методиката на обучението по изобразително изкуство в университета, утвърждаващи се като тенденция в съвременната българска научна педагогика и възникващи в резултат на практически опит на изследователя и на професионално художествено образование, което става солидна основа за проучване на педагогически и методически постановки в хода на преподавателската работа.

Научните приноси са реални и обективно изведени. Изводите и заключенията са логично формулирани и отговарят на емпирическото изследване.

Дисертационният труд е написан на професионален език, авторката еднакво добре ползва езика на професионалистите-педагози и изкуствоведи.

Наред с безспорните качества на дисертационния труд имам и една препоръка: анализите и критериите за подбор на художествените произведения включени за разглеждане в предварителната част, при някои случаи да бъдат по-пълни и конкретни.

Моето мнение е, че дисертационният труд на Диана Захариева притежава високи научни качества. Изведените в него резултати и направените изводи са много полезни и необходими за усъвършенстване на образователния процес по живопис на студенти от висшите училища, на първо място на тези от специалност „Педагогика на обучението по изобразително изкуство” и „Промислени изкуства – мода“, чиито знания и умения могат да бъдат развивани чрез формулираните в труда методически концепции и разработки.

Намирам, че дисертационното изследване на Диана Захариева ще повиши ефективността на обучението по живопис. Включването на ескизи в предварителната част би могло да се ползва от преподаватели и студенти и по други художествени дисциплини изучавани в университета.

Посочената библиография съответства на ползваните източници в самото дисертационно изследване.

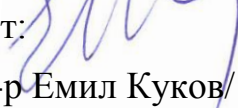
Авторефератът е оформен според изискванията и отразява съдържателната същност на дисертацията.

Докторантката е автор на пет публикации и доклади свързани с темата на дисертационния труд.

Диана Захариева работи в областта на изящната живопис и участва активно във всички изложби организирани от дружеството на благоевградските художници, а също и в национални изложби, национални и международни пленери. Правила е и самостоятелни изложби.

С оглед казаното и с убеждението, че трудът на Диана Захариева съдържа ценни качества намирам за основателно, да дам своята **положителна оценка** на предложения дисертационен труд и автореферат и предлагам пред Научното жури, да ѝ бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор”, в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по..., научна специалност Методика на обучението по изобразително изкуство.

25 ноември 2013 г.

Рецензент:
/проф. д-р Емил Куков/